

PLANETENS HÅLLBARHET - vårt gemensamma ansvar

Text och bilder: Karin Schmidt

En ljusning på golfens hållbarhetsfront. Golfens företrädare har vaknat och börjat ta rejäla tag för en hållbar utveckling. (Green på hål ett, North Berwick, Skottland.)

Planetens hållbarhet - vårt gemensamma ansvar

Vi börjar bli vana vid mer extrema oväder, översvämningar, långa perioder av torka, glaciärer som smälter och havsnivåer som stiger.

Klimatet påverkar oss alla på Jorden, och vi börjar nu se en ny typ av flyktingar, klimatflyktingar, som måste lämna sina hem till följd av förändringarna. Länder som Kiribati förbereder att evakuera hela sin befolkning när landet nu sakta försvinner i havet.

Kan golfen hjälpa till på vägen mot bättre hållbarhet? Absolut! Tre av golfens hållbarhetsexperten ger sin syn på vad vi kan göra tillsammans.

Klotet värms upp

2014 var ett rekordvarmt år på Jorden, det varmaste sedan mätningarna började, men inte nog med det, hädanefter blir alla år varmare än så. Världens politiker har lyssnat på

experternas råd och antligen förstått att det är bråttom. Klimatavtalet i Paris 2015 skrevs under av 195 länder där man kom överens om att den globala temperaturökningen skall hållas under 2 grader, med strävan att begränsa den till 1,5 grader. Det nya avtalet blir ramverket för ländernas klimatarbete under lång tid framöver.

Varför är hållbarhet så viktigt?

En bra övergripande beskrivning av varför hållbarhet är viktigt är konceptet "Planetens hållbara gränser" (se faktaruta s.3). Det beskriver nio globala processer relaterade till förändringar i miljön och beskriver vad jorden tål när det gäller konsekvenser av mänskliga aktiviteter. Forskningen visar att dessa processer reglerar hela jordsystemets stabilitet. De reglerar

det samspel mellan mark, hav, atmosfär och biologisk mångfald som tillsammans skapar de förutsättningar på Jorden som vi människor är beroende av. Två av processerna är extra viktiga och kallas för "core boundaries", det är klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald. Det betyder att om vi ändrar för mycket, eller överskrider någon av dessa, riskerar vi att driva jordsystemet in i ett nytt tillstånd.

I fyra av processerna har vi redan gått över gränsen: klimatförändringar, förändrad mark-användning, läckage av kväve och fosfor samt förlusten av biologisk mångfald. Det råkar också vara de områden som påverkar golfen mest, men är lyckligtvis också de områden där golfen kan göra viktiga insatser. Situationen är allvarlig, men långt ifrån hopplös!

Vad kan vi göra inom golfen?

Den hotade biologiska mångfalden är ett område där golfen redan gör värdefulla insatser genom att hålla landskapet öppet och levande. Man räknar med att cirka 500 arter av djur och växter är akut hotade, bara här i Sverige.

Här finns mycket mer att göra med relativt små insatser. Det kan t ex handla om spara döda träd på banan, sätta upp fågelholkar, minska användandet av vatten, gödsel och bekämpningsmedel, anlägga fler dammar för groddjur och låta ängar och ruffar växa.

Forskningsprojektet ” Multifunctional golf courses” på SLU visade bl a att mångfalden v g blommande växter och pollinatörer var störst i högruffarna på de golfbanor som undersöktes. (läs mer på www.sterf.org)

Redan för 10 år sedan var de nordiska golfförbunden framsynta nog att grunda den gemensamma forskningsstiftelsen STERF (Scandinavian Turf and Environment Research Foundation) för att få nya kunskaper för våra breddgrader. Det är främst inom områdena integrerat växtskydd, hållbar användning av vatten, gräsets

övervintring samt multifunktionella golfanläggningar. (Läs mer på www.sterf.org)

Det är inte bara världens politiker som har vaknat när det gäller hållbarhet. Nu har golfens företrädare, även utanför Norden, börjat ta rejäla tag för en hållbar utveckling. För bara några år sedan var bilden en annan. De golforganisationer som jobbade med miljöfrågor ansågs lite konstiga och väldigt få förstod varför golfanläggningar skulle lägga ner en massa tid på att planera och arbeta för miljödiplom eller internationella certifikat.

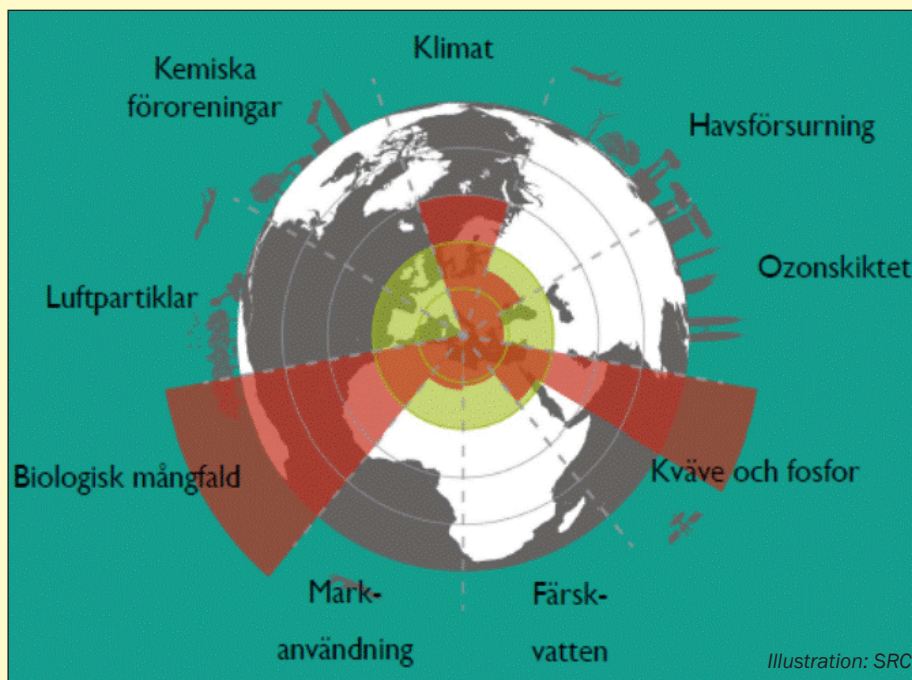
”Planetens hållbara gränser”

Planetens hållbara gränser är ett koncept som utvecklades av en grupp forskare under ledning av professor Johan Rockström vid Stockholm Resilience Centre (SRC). Den publicerades första gången 2009. Forskargruppen menar att det finns nio olika miljöproblem som vart och ett har ett eget gränsvärde. Om detta gränsvärde överskrids kan det leda till oöverskådliga miljöeffekter på grund av tröskleffekter som uppstår. Enligt forskarna lever vi nu i det sjätte massutdöendet, detta förra var utrotningen av dinosaurierna för cirka 60 miljoner år sedan. Skillnaden är att dagens problem är orsakade av mänsklig aktivitet och inte av en naturkatastrof.

Bilden beskriver vad jorden tål i form av konsekvenser av mänskliga aktiviteter. Man har definierat och beräknat ett säkert manöverutrymme, det gröna området. Håller vi oss inom detta är vi helt säkra på att det vi gör ger oss en hållbar utveckling av vår planet. De röda områdena är en uppskattning av det aktuella läget för varje process. För sju av dessa processer finns tillräcklig kunskap för att uppskatta det aktuella läget, men det saknas ännu för luftburna partiklar och kemiska föreningar.

De nio processerna:

1. Klimatförändring
2. Förlust av biologisk mångfald

3. Ozonskiktets uttunning i stratosfären
4. Havsförurening
5. Biogeokemiska flöden (fosfor- och kvävecykler)
6. Förändrad markanvändning (t.ex. avskogning)
7. Färskvattenanvändning
8. Aerosoler i atmosfären (mikroskopiska partiklar i atmosfären som påverkar klimatet och levande organismer)
9. Nya kemiska substanser (t.ex. organiska föroreningar, radioaktivt material, nanopartiklar och mikroplaster)

I fyra av processerna har vi redan gått över gränsen: klimatförändringar, förändrad markanvändning, läckage av kväve och fosfor samt förlusten av biologisk mångfald. Mångfalden minskar p g a vårt sätt att skövla och odla samt utfiskning av våra hav.

Den här bilden kommer att vara vägledande för beslutsfattare som ska utforma våra mål för hållbar utveckling, direktiv, lagar och restriktioner.

Steve Isaac, R&A, och Maria Strandberg, STERF, träffades i St Andrews för att prata om sin syn på hållbarhet.

Experterna tycker till

Jag träffade tre personer med mycket kunskaper om hållbarhetsfrågor kring golf för att få deras syn på golfen kan göra för att bidra till en mer hållbar framtid för vår planet, och vad kan vi som individer göra?

En av dessa är **Maria Strandberg, direktör för STERF** som just nu är i Skottland för att bl a skapa viktiga internationella samarbeten och hjälpa till med den nya versionen av GEOs verktyg OnCourse som ska underlätta för golfklubbar att jobba med hållbar utveckling.

- Jag ser att golfen står inför en rad viktiga utmaningar till exempel

klimatförändringar, nya lagar och restriktioner, begränsad tillgång på och dyra naturresurser, ökad konkurrens om natur- och kulturvärden samt ekonomiska utmaningar. För att möta dessa utmaningar krävs ny kunskap och konstruktivt gränsöverskridande samarbete. Ett exempel där samarbete behövs omgående är att öka golfanläggningars bidrag till stadsnära naturvärden. Enligt FN beräknas 66% av världens befolkning bo i stora städer 2050. Här finns ett akut behov av gröna ytor som ökar människors livskvalitet, producerar biologisk mångfald mm. Våra golfanläggningar kan bli ett nödvändigt och värdefullt bidrag till detta, säger Maria.

Det kan ju kännas lite tungt att ta tag

i något så stor som klimat och biologisk mångfald för oss som individer och golfanläggningar. Vad kan vi göra, rent konkret?

- Det är mycket som kan och behöver göras, det mesta är ganska omfattande och berör oss alla i samhället. Även de små besluten och dagliga valen vi gör som individer hemma (se faktaruta s.5) på jobbet och på golfklubben har stor betydelse. Därför är det viktigt att vi skapar verktyg som underlättar för golfklubbarna att arbeta med hållbar utveckling och dessutom gör det enklare att följa myndigheternas krav, säger Maria.

Om du jämför med andra länder hur ser hållbarhetsarbetet ut på svenska golfanläggningar?

- När jag gör en internationell jämförelse ser jag att golfklubbar i Sverige ligger långt fram i hållbarhetsarbetet tack var vår framsynta investering i programmet "Golfnytta i samhället". Det är inspirerande att berätta om alla våra goda exempel på multifunktionella golfanläggningar (se mer på golf.se), lokal samverkan, miljöarbete, integration mm, avslutar Maria.

Steve Isaac är Director – Sustainability, d v s hållbarhetsansvarig på R&A. Även han menar att samarbete är nyckeln till framgång i hållbarhetsarbetet, och berättar att hållbarhet ligger högt upp på agendan idag, hos alla golfens organisationer internationellt.

- Det finns ett genuint intresse för att vilja lösa problemen tillsammans, genom närmare samarbete, bättre kommunikation och en önskan att faktiskt bidra till lösningar, och det känns väldigt bra. För bara några år sedan såg den bilden lite annorlunda ut.

När jag ber honom nämna några av de största utmaningarna för golf i samband med hållbarhet är det tre faktorer som hamnar högst upp på listan: Tillgänglighet, vatten och växtskyddsmedel.

- Det är synd att de flesta golfbanor ligger så till att man behöver ha bil för att kunna ta sig dit. Vi vet ju att transporterna till och från banan står

för den enskilt största miljöpåverkan som golfen har, så kan vi göra något åt det är mycket vunnet. säger Steve.

- Skall man bygga nytt skall man givetvis göra det där det finns tillräckligt med vatten. Jag tycker inte det är rätt att bygga golfbanor i öknen. Även om man ofta projekterar för bostäder och turistanläggningar runt golfbanor med tanken att man skall återanvända vatten från bostäderna till bevattning så fungerar det inte alltid som man tänkt. Och så måste vi kunna klara skötseln utan växtskyddsmedel. Det är något vi får räkna med i framtiden, och vi är inte särskilt bra på att förbereda oss på detta inom golfen.

Min erfarenhet som agronom är att vi själva skapar de flesta problemen som vi har på våra golfbanor. De kommer sällan av sig själv. Vår uppgift när det gäller hållbarhet är att implementera rutiner som motverkar problem, inte skapar dem, avslutar Steve.

Jonathan Smith är vd på GEO (Golf Environment Organization). Här har man bland annat skapat verktyget OnCourse för att dokumentera och följa upp anläggningars hållbarhetsarbete, som är kopplat till GEO Certified, det internationella miljöcertifieringsprogrammet för golfanläggningar. Drygt 1.300 golfanläggningar över hela världen använder verktyget just nu, och fler skall det bli när man är klar med en ny och enklare version.

Vilka utmaningar och möjligheter ser Jonathan för golfen?

Jonathan Smith, GEO, har idag 1.300 golfklubbar runt om i världen som använder av OnCourse, verktyget som används bland annat för att dokumentera golfanläggningens miljöpåverkan.

- Den enskilt största och viktigaste utmaningen är att minska på vatten - och kemikalieförbrukningen eftersom det är resurser där vi kommer att

se ökande krav och bestämmelser. I många länder finns det redan tuffa restriktioner, men vi kommer att få se detta i fler länder, säger Jonathan.

Små insatser du själv kan göra för miljön

Till exempel:

- Köpa ekologiskt och närodlat
- Äta mer grönt och mindre rött kött
- Minska matsvinnet
- Lämna till kompostering eller kompostera själv
- Odlas själv eller tillsammans med andra
- Minska prylinköpen
- Dela på ägodelar, byt, hyr, låna och ge bort
- Köpa second-hand
- Reparera & laga
- Energispara (belysning, isolering, fönsterbyte etc)
- Hyra ut delar av din bostad
- Stänga av dina elprylar (på riktigt)
- Sänka temperaturen inomhus någon grad
- Välja miljömärkt
- Cykla eller gå mer
- Åka kollektivt eller samåka
- Minska på antalet flygresor
- Starta bilpool, köp eller hyr elbil
- Låna / hyr bil vid transportbehov

Återvinning i praktiken! Utanför en restaurang i North Berwick, Skottland, användern man gamla golf skor istället för blomkrukor.

- En annan utmaning och möjlighet är att ändra attityden till golfporten. Vi måste kunna visa att vi använder marken vi utnyttjar på ett ansvarsfullt vis och att det är värdefullt för samhället att vi finns där. Hur ska vi annars kunna försvara våra anläggningar när ytorna behövs för bostäder eller produktion av mat och energi? Därför är det viktigt att vi dokumenterar vår skötsel, samlar in data och goda exempel och miljöcertifierar våra anläggningar. Här är vårt verktyg, OnCourse, ett bra stöd. Under vintern kommer vi att komma ut med en ny version av verktyget, som kommer att bli mer flexibelt, snabbare, roligare att använda och ge klubbarna statistik

och rapporter som kan användas vid presentationer m m.

- Jag vet att det finns klubbar i Sverige som hållit workshops för allmänheten där man talat om natur- och miljöarbete, multifunktionalitet, socialt engagemang m m. Det är ett väldigt bra sätt att öppna upp golfen mot resten av samhället. Om vi kan berätta vad vi gör, inte bara för våra medlemmar, och visar att vi är en positiv kraft i samhället är mycket vunnet, avslutar Jonathan.

Vägen framåt

Våra experter är överens om att bredare samarbeten är vägen framåt. Vi

behöver kontinuerligt ny kunskap och bättre rutiner. Vi måste ta tag i förbrukningen av vatten och användandet av växtskyddsmedel och vi måste öka golfanläggningars bidrag till biologisk mångfald och stadsnära natur. Till detta behöver vi använda verktyg som gör det lättare att dokumentera det vi gör så att vi kan visa omvärlden att golfen tar sitt ansvar och leder utvecklingen framåt.